

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-508-5-103>

Наталія Лісова, аспірантка кафедри ТІМ, Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури (науковий керівник: доктор мистецтвознавства, професор К. Гамалія)

ЛЕНДАРТ ПОЄДНУЄ ЛАНДШАФТИ

Ключові слова: лендарт, мистецтво довкілля, сучасне мистецтво, мистецтво війни.

Nataliia Lisova, Phd student, NAFAA (academic mentor: Doctor of Arts, Professor Kateryna Gamaliia)

LAND ART COMBINES LANDSCAPES

Abstract. The report examines the impact of the full-scale invasion of Russia on the territory of Ukraine on the development of the Ukrainian Land Art Symposium «Prostir pokordonnya». The study sheds light on a new direction of creative interaction of Ukrainian artists with the natural environment of Seestadt in Vienna, Austria.

Key words: land art, environmental art, contemporary art, art of war.

Сьогодні, в умовах тривалої боротьби та протистояння України проти широкомасштабної збройної агресії російської федерації, творча взаємодія вітчизняних художників лендарту з природним середовищем вимагає нових шляхів розвитку мистецької діяльності. Від початку повномасштабного вторгнення росії на територію України переважна більшість українських територій, де відбувалися щорічні лендарт-фестивалі та лендарт-симпозіуми, є смертельно небезпечною. Серед таких ландшафтів і локація багаторічного симпозіуму лендарту «Простір покордоння» на Сумщині, в с. Могриця, що знаходиться за 4 км. від кордону з росією.

Випробування, що випали на долю українського народу, призвели до пошуку нових ландшафтів для творчої співпраці. Так, цього року було здійснено спробу вперше провести лендарт-симпозіум за кордоном. Проєкт «SEE:UA – поєднуючи ландшафти» став спробою поєднати ландшафти віденського Зеештадту в Австрії та сумського Могриці в Україні шляхом мистецької інтервенції українських художниць та художників лендарту із червня по листопад 2024 року. Така мистецька кооперація стала експериментальним майданчиком для спільноти українських художників і художниць у їх дослідженні ландшафту, трансформації міста, травми переміщення та втрати дому. Концепція проєкту полягала у реалізації мистецтва у публічному просторі галереї «Notgalerie» у Відні та презентації практики лендарт-симпозіумів в Україні. До проєкту було запрошено митців, як ві-

дігравали важливу роль в житті лендарт-симпозіуму «Простір покордоння» – провідному майданчику лендарту в Україні. Протягом червня-листопада 2024 року митці проєкту «SEE:UA» досліджували трансформацію вернакулярного району Відня, Зеєштадту – від незайманої природи до будівельного майданчика і, зрештою, до нового району міста, поєднуючи українські та австрійські ландшафти як культурні спільноти.

Куратори проєкту Юрій Єфанов, Наталія Маценко, Клеменс Пул та Райнгольд Ціссер, залучили до мистецької взаємодії з ландшафтом Єгора Анцигіна, Йоганнеса Баудрекслея, Катю Бучацьку, Ганну Гідору, Люсю Іванову, Віталія Кохана, Роберту Ліма, Наталія Лісову, Таню Штикало та інших. Так, через відтворення народної української традиції лікування методом «катання яйця», Люся Іванова та Єгор Анцигін у перформансі «Катання яєць» вдалися до лікування ландшафту. Також, Єгор Анцигін у своїй роботі намагався відновити «Ескіз кургану з українського степу». Катя Бучацька створила роботу «Принеси мені метафору» про руйнацію українського ландшафту та за допомогою фотографії відобразила на будівельних матеріалах вирву, що лишилася на території крейдяного кар'єру в Могриці після обстрілу у 2024 році. Ганна Гідора в монументальній інсталяції «Об'єднуючи оборону» висвітила досвід скіфів-землеробів захищати городище на території Могриці за допомогою валів, де в добу Київської держави проходив Шовковий шлях і вали захищали торгові каравани. Сьогодні фронт із росією пролягає в трьох кілометрах від Могриці і ця робота втілює готовність до захисту у всі часи у всіх куточках світу, тощо.

Отже, в такий мистецький спосіб, в умовах війни, спільнота симпозіуму лендарту «Простір покордоння» спромоглася реалізувати творчі задуми, поєднавши багаторічний досвід взаємодії з природним простором могрицького ландшафту із потенціалом віденського історичного району Зеєштадт.